

Centrul istoric Sighișoara

IOSEF KOVACS

DENUMIREA MONUMENTULUI ISTORIC ÎNSCRIS ÎN

LISTA PATRIMONIULUI MONDIAL (MI-LPM)

Centrul istoric Sighișoara

PIP MI-LPM cultural

NUMĂR DE IDENTIFICARE ÎN LPM 902

ANUL ÎNSCRIERII 1999

LOCALIZARE GEOGRAFICĂ

ID	Denumire și localizare	Coordonate geografice	Suprafață (ha)	Zonă de protecție (ha)	Total (ha)
902	Centrul istoric Sighișoara	N46 13 4 E24 47 32	33	145	178

Atribute care exprimă Valoarea Universală Excepțională (OUV)*

criteriul (iii) – să poarte o mărturie unică sau cel puțin excepțională privind o tradiție culturală sau o civilizație care continuă să existe sau care a dispărut:

Sighișoara reprezintă o mărturie extraordinară pentru cultura sașilor transilvăneni, o cultură care ajunge la final după 850 de ani și care va continua să existe doar prin monumentele sale arhitecturale și urbanistice.

criteriul (v) – să fie un exemplu excepțional de așezare umană, de utilizare a teritoriului sau a apelor, care este reprezentativ pentru o cultură (sau culturi), sau pentru interacțiunea omului cu mediul, în special atunci când devine vulnerabil ca urmare a unor schimbări ireversibile:

Sighișoara este un exemplu excepțional al unui mic oraș fortificat din zona de frontieră între cultura latină a Europei Centrale și cultura bizantin-ortodoxă a Europei de Sud-Est. Aparent ireversibilul proces al emigrării sașilor, stratul social care a format și păstrat tradițiile culturale ale regiunii, amenință și supraviețuirea patrimoniului lor arhitectural.

Factori care influențează autenticitatea și integritatea monumentului istoric înscris în Lista Patrimoniului Mondial

Conservare

Starea generală a fondului construit este bună. Marea majoritate a construcțiilor se încadrează în categoriile de stare foarte bună, bună sau acceptabilă. Integritatea și autenticitatea monumentului istoric sunt asigurate.

În anul 2017 în zona înscrisă în Patrimoniul Mondial nu au fost solicitate eliberări de autorizații de construire pentru lucrări cu caracter de conservare – restaurare a patrimoniului construit.

Fortificații. Probleme importante privind starea de conservare se pot semnala în cazul centurii de fortificație. Documentarul fotografic anexat ilustrează starea fizică a fortificației în anul 2017. Pe traseul de peste 930 m

al centurii de fortificații se semnalează situații diferite, prezentate în cadrul raportului de monitorizare detaliat.

Principalii factori care conduc la apariția unor degradări sunt lipsa întreținerii curente, neefectuarea la timp a intervențiilor de remediere a unor deficiențe.

Măsuri de intervenție privind fortificațiile. Măsurile specifice sunt prezente în raportul detaliat. Sunt necesare ample lucrări de restaurare și consolidare a întregului ansamblu.

Este imperios necesară realizarea proiectului de restaurare a Turnului cu Ceas și a Barbacanei, a proiectului de restaurare a zidului de incintă între turnurile Frângerilor și Măcelarilor.

Se impune o atenție deosebită *Coridorului doamnelor bătrâne* care prezintă multiple degradări.

Trebuie realizată expertizarea stabilității terenului și a zidului și stabilirea gradului de urgență a intervențiilor și elaborarea proiectelor de restaurare. Sunt necesare intervenții urgente pentru asigurarea integrității zidului și stabilității terenului în dreptul bisericii romano-catolice.

Refacerea aleii de promenadă și prevederea unor elemente de siguranță pentru vizitatori trebuie abordate cât mai rapid.

Construcțiile de cult:

Biserica din Deal. Stare bună, restaurată. Au fost restaurate inclusiv tâmplăriile și s-au luat măsuri de protejare a portalului nordic.

Biserica Mănăstirii. Parohia Evanghelică Sighișoara a inițiat un proiect privind restaurarea fațadelor, a tâmplăriilor, conservarea ancadramentelor ferestrelor, repararea jgheburilor și burlanelor, amenajare exterioară.

Ruinele vechii biserici gotice. Sunt conservate doar ruinele zidăriei exterioare de piatră. Într-o nișă în zidărie s-a executat o închidere a nișei cu un panou din lemn cu aspect nepotrivit.

Biserica romano-catolică. se află în stare fizică bună. Există riscul cedării zidului de sprijin.

Măsuri de intervenție pentru construcțiile de cult. Sunt necesare lucrări de restaurare, consolidare și întreținere curentă. Se va desfășura construcția din lemn din dreptul vechii biserici gotice. Sunt necesare măsuri urgente de consolidare a zidului de sprijin din dreptul bisericii catolice.

Construcții publice.

Primăria municipiului Sighișoara. Clădirea se află într-o stare fizică relativ bună. Sunt necesare intervenții de mai mare amploare la nivelul șarpantei și învelitorii.

Prima școală a orașului. Este în stare fizică bună.

Liceul Josef Haltrich. Este în stare fizică bună.

Alberthaus, Internatul Liceului Josef Haltrich. Clădirea suprapune parțial zidul de incintă al cetății, este o construcție aflată într-o foarte bună stare de conservare.

Casa venețiană, locuința turn. Se află într-o stare fizică bună. Se remarcă prezența umidității pe cca. 1,50 m de la sol.

Casa parohială evanghelică. Este în stare bună de conservare.

Gewerbevereinhaus, Casa Breslelor. Nu a beneficiat de o întreținere adecvată, elementele decorative arhitecturale sunt degradate.

Măsuri de intervenție pentru clădirile publice. Pentru clădirea Primăriei este necesară restaurarea șarpantei și a învelitorii în primă etapă, urmată de restaurarea întregii clădiri. Sunt necesare investigații privind proveniența umidității la Casa Venețiană. Sunt necesare, lucrări de mentenanță pentru toate clădirile publice.

Locuințele. Prin intervențiile din anii anteriori de restaurare și reabilitare a locuințelor, starea fizică a acestui fond construit s-a îmbunătățit. În urma procesului de retrocedare a fondului construit revendicat în instanță se constată tendința de transformare a spațiilor de locuit în hoteluri sau pensiuni.

În cazul imobilelor care nu sunt întreținute corespunzător, administrația locală va trebui să găsească soluții pentru asigurarea integrității acestor imobile.

Infrastructura de transport

Lipsa unei centuri de ocolire a municipiului conduce la dirijarea traficului de tranzit pe DN13/ E60, care traversează zona de protecție, adiacent zonei înscrise în Lista patrimoniului mondial.

Măsuri de intervenție. Este necesară realizarea centurii ocolitoare a Sighișoarei. Realizarea unei parcuri într-o zonă adiacentă zonei înscrise în patrimoniul mondial prin soluții care să nu afecteze negativ situl.

Infrastructura serviciilor

În Cetate lipsesc serviciile pentru populația rezidentă. Acest fapt contribuie la fenomenul de abandon al domiciliului stabil pe teritoriul Cetății. În zona Orașului de Jos infrastructura serviciilor este diversificată și bine reprezentată.

Măsuri de intervenție. Sunt necesare măsuri administrative, inclusiv prin Hotărâri ale Consiliului local, care să încurajeze diversificarea serviciilor în Cetate. Luarea măsurilor administrative de încurajare a derulării unor servicii de interes public pe teritoriul Cetății.

Condiții locale care afectează starea fizică

Vibrațiile generate de traficul rutier intens de pe raza municipiului au condus la identificarea a două zone vulnerabile la alunecări de teren: intersecțiile DN13 cu străzile Morii și Anton Pann și strada Cânepii, precum și două zone în care structura de rezistență a clădirilor este afectată: străzile Ilarie Chendi și Libertății.

Măsuri de intervenție. Limitarea tonajului autovehiculelor, consolidarea și restaurarea imobilelor și terenurilor afectate de vibrațiile generate de traficul rutier.

Alte activități umane

Primăria împreună cu poliția locală au efectuat 24 de acțiuni de control, în 17 situații fiind sesizate organele de urmărire penală pentru intervenții neautorizate la monumente istorice sau în zona de protecție a centrului istoric. Intervențiile neautorizate sunt diverse, înlocuirea nevizată a tâmplărilor de la ferestre fiind o situație mai des întâlnită și cu un impact mai ridicat.

Modificări climatice, evenimente meteorologice grave

Un factor de risc îl pot constitui fenomenele meteorologice extreme, care pot genera degradări ale patrimoniului construit.

Factori instituționali și de management

Primăria Municipiului Sighișoara și Fundația Mihai Eminescu Trust au încheiat un contract, având ca obiect închirierea Turnului Cojocarilor, și un contract de asociere în participațiune pentru restaurarea Turnului Măcelarilor și a bastionului aferent.

Între Institutul Național al Patrimoniului și Primăria Sighișoara a fost încheiat un Protocol în vederea protejării patrimoniului cultural al municipiului Sighișoara.

Trebuie actualizate PUG și PUZ pentru zona construită protejată.

Protecție, gestiune și monitorizare

Limitele monumentului istoric și ale zonei de protecție

Limitele monumentului istoric și ale zonei sale de protecție sunt suficiente pentru a menține valoarea universală excepțională; sunt cunoscute atât de autoritatea de gestionare, cât și de rezidenți / comunitatea locală / proprietarii de terenuri. Este necesară crearea, prin PUG în curs de elaborare, a unei zone de protecție a cadrului natural.

Sistemul de management / planul de management

Managementul municipiului se bazează pe Strategia de dezvoltare a municipiului Sighișoara pentru perioada 2014–2020 „Orașul muzeu”.

Educație, informare și conștientizare

Activitățile desfășurate inclusiv în cadrul Centrului Național de Informare și Promovare Turistică, anul 2017, sunt prezentate în anexa raportului extins.

Managementul vizitatorilor

Prin Centrul Național de Informare și Promovare Turistică în Municipiul Sighișoara, autoritățile locale urmăresc promovarea municipiului Sighișoara ca valoare istorică, arhitectonică și culturală, pe plan național și internațional. Acest Centru ar trebui să elaboreze planul de management al turismului durabil în Sighișoara.

Recomandări generale pentru spațiile publice

Asigurarea unei gestionări a vegetației, dezvoltată necontrolat, prin consultarea unui specialist peisagist; reabilitarea traseelor de poteci și trepte existente pe versanții dealului și în cimitirele din zona înscrisă în Lista patrimoniului mondial; crearea unui mobilier urban adecvat, personalizat pentru tipul de spațiu urban.

* Conform descrierii sitului și deciziei de înscriere în Lista Patrimoniului Mondial: <https://whc.unesco.org/en/list/902>

Fig. 1 Turnul Cositorarilor
(foto 2017, arhiva INP)

Fig. 2 Zidul în dreptul intrării în cimitirul evanghelic
(foto 2017, arhiva INP)

Fig. 4 Biserica din Deal
(foto 2017, arhiva INP)

Fig. 5 Casa pe strada Bastionului
(foto 2017, arhiva INP)

Fig. 3 Zidul de incintă în dreptul Liceului Josef Haltrich
(foto 2017, arhiva INP)

Fig. 6 Aleea de promenadă în zona estică a Cetății
(foto 2017, arhiva INP)